

LICG HUISDIERENBIJSLUITER

DE HANDLEIDING VOOR HET HOUDEN VAN HUISDIEREN

Serie zoogdieren

Hamster

Onderfamilie Cricetinae

Hamsters zijn kleine knaagdiertjes die er met hun bolle wangen, zachte vachtjes en korte pootjes erg aibaar uitzien en vrij tam kunnen worden. Hamsters slapen overdag, zeker de Syrische hamsters, en kunnen bijten als ze wakker gemaakt worden. Voor kinderen kan dat minder leuk zijn: als zij gaan slapen, wordt de hamster net actief! Voor wie zelf overdag weg is, kan dit juist goed uitkomen.

Kies het juiste dier voor uw situatie: lees vóór het kopen eerst of de hamster het huisdier is dat u zoekt.

Algemeen

De hamster is een knaagdier dat 's nachts en in de schemering actief is. Hamsters worden veel als huisdier gehouden, mede door hun handzame formaat. Hoewel kinderen vaak dol zijn op dit diertje, zijn hamsters eigenlijk niet geschikt voor kleine kinderen omdat ze overdag slapen en dan niet gestoord willen worden. Dat kan voor het kind erg teleurstellend zijn. Bovendien zijn hamsters tere diertjes, ze zijn niet 'knuffelproof'. Voor mensen die overdag niet thuis zijn, kan het juist handig zijn dat de hamster 's avonds pas actief wordt.

De Syrische hamster ('goudhamster') en de Chinese dwerghamster leven solitair en kunnen absoluut niet samen met soortgenoten worden gehouden. De andere dwerghamsters kunnen soms wel met meerdere dieren gehuisvest worden, maar ook dat gaat lang niet altijd goed en vaak is het verstandiger om voor één dier te kiezen. Hamsters worden tussen de twee en drie jaar oud.

Verschillende varianten

Er zijn zo'n twintig verschillende hamstersoorten, die lang niet allemaal als huisdier worden gehouden. Hamsters die geschikt zijn als huisdier zijn onder andere de Syrische hamster (*Mesocricetus auratus*) en een aantal dwerghamstersoorten. De verschillende hamstersoorten komen voor in verschillende kleuren en vachtstructuren. Zo zijn er gladharige hamsters, maar ook dieren met lang haar of een rex-vacht (gekrulde vacht). Syrische hamsters met een goudkleurige vacht (wildkleur) heten goudhamsters, maar de Syrische hamster komt ook voor in andere kleuren.

Een dwerghamstersoort die veel als huisdier gehouden wordt, is de Russische dwerghamster (*Phodopus sungorus*). Daarnaast zijn er ook nog de Campbellei dwerghamster, Roborovski dwerghamsters en de Chinese dwerghamster. De Russische, Campbellei- en Roborovski dwerghamsters zijn kortstaartdwerghamsters. Ze hebben dus een kort staartje. De Chinese dwerghamster is een langstaartvariant, met een grijsbruin gestreepte vacht.

Van nature

Hamsters zijn schemer- en nachtdieren. Overdag slapen ze graag en laten ze zich niet veel zien. De Russische dwerghamster vormt een uitzondering op de regel, die is ook wel overdag actief. Syrische hamsters en langstaart dwerghamsters zijn goede klimmers, maar de kortstaartdwerghamster soorten leven vooral op de grond.

Een hamster kan hamsteren, dat wil zeggen dat het dier eten verzamelt in twee grote wangzakken en dit vervolgens meeneemt naar het hol.

In de natuur houden Syrische hamsters een winterslaap. Dit gebeurt echter doorgaans pas als de temperatuur onder de tien graden Celsius blijft, wat in onze huiskamers niet voorkomt. Het is niet nodig voor de gezondheid van de hamster om een winterslaap te houden. Een hamster in winterslaap ligt half opgerold met de voorpootjes vooruit en voelt koel, maar wel zacht, aan. Is uw hamster toch in winterslaap gegaan en wilt u hem er uit halen, warm hem dan langzaam op.

Huisvesting

Een hamsterkooi moet goed geventileerd en knaagbestendig zijn. Hamsters hebben ruimte nodig. De minimale afmeting voor een hamsterkooi is 70 x 50 of 80 x 40 centimeter, voor Syrische hamsters is groter nog beter. Een verdieping is prettig zodat het oppervlak van de kooi wordt vergroot. Het beste is een kooi met horizontale spijlen, zodat de hamster kan klimmen. Pas wel op

dat hij niet van grote hoogte kan vallen. Let bij dwerghamsters op dat de tralies niet te ver uit elkaar staan, want zij kunnen gemakkelijk ontsnappen.

De diepte van de onderbak is ook belangrijk: hamsters maken in de natuur een slaapkamer op zo'n 50 centimeter diepte en graven graag. Hoe meer een hamster kan graven, hoe minder hij afwijkend gedrag zal vertonen zoals traliebijten. Een diepte van 40 tot 50 centimeter zou ideaal zijn, maar als dit niet gehaald kan worden geldt: hoe dieper, hoe beter. Er zijn kooien in de handel met een speciale diepe onderbak voor gravende knaagdieren, u doet uw hamster daar een groot plezier mee.

Soms worden hamsters in glazen bakken gehouden. Op zich is dat - als de hamster voldoende bewegingsvrijheid heeft - geen probleem, maar een nadeel is wel dat de hamsters niet de gelegenheid hebben tegen de spijlen op te klauteren. Voor kortstaartdwerghamsters zijn deze verblijven wel erg geschikt.

In het hamsterhok is een donkere schuilplaats noodzakelijk, waarin de hamster kan slapen. Hiervoor zijn speciale hamsterhuisjes te koop. Ook is het mogelijk om de hamster zelf een holletje te laten maken, maar dan moet er wel voldoende bodembedekking in de kooi aanwezig zijn. Geschikte bodembedekkers voor hamsters zijn bijvoorbeeld materialen op basis van maïs, houtpulp, papier of hennep. U kunt ook houtkrullen (zaagsel) gebruiken, maar er zijn aanwijzingen dat houtkrullen van naaldhout slecht voor de gezondheid van de hamster kunnen zijn. Bij langharige hamsters zult u een bodembedekker moeten zoeken die niet te veel in het haar blijft hangen, zaagsel is dan niet geschikt. Zorg ervoor dat de bodembedekking goed absorbeert en stofvrij is.

Hooi is ook nodig, zowel als voer als om holletjes mee te maken. Ook papier is geschikt als nestmateriaal. Gebruik géén synthetische 'hamsterwatten', dat kan de wangzakken of de darmen van de hamster verstoppen en draden van het materiaal kunnen zijn pootjes afknellen.

De meeste hamstersoorten zijn zindelijk. Het is verstandig om in de hoek van de kooi waar de hamster zijn behoefte doet wat kattenbakvulling op de bodem te leggen. Zo is de toiletplaats gemakkelijk schoon te houden. Kies geen klompvormende korrels, deze kunnen bij inslikken verstopping veroorzaken.

Hamsters vinden het prettig om een zandbadje te kunnen nemen. Zet een zware, lage schaal met chinchillazand neer zodat ze er in kunnen rollen.

Hamsters hebben graag beweging. Als de hamsters niet kunnen ontsnappen en de omgeving veilig is, is het verstandig om ze van tijd tot tijd buiten de kooi de pootjes te laten strekken. Zorg er ook voor dat ze in hun verblijf wat te doen hebben. Daarvoor zijn er hamsterspeeltjes, schuilplaatsen en loopradjes te koop bij de dierenspeciaalzaak. Kies altijd voor een gesloten looprad zonder spijlen en zonder standaard, zodat de hamster niet knel kan komen te zitten met bijvoorbeeld zijn poten of zijn kop. Als de hamster continu in het radje loopt, is het beter om het rad af en toe even weg te zetten zodat het dier zichzelf niet uitput. Zorg voor veel afwisseling in het speelgoed: kartonnen doosjes, wc-rolletjes, ongeverfde houten speeltjes of nestmateriaal om mee te bouwen en te versnipperen houden de hamster bezig. Ook kunt u stukjes droog voedsel verstoppen zodat de hamster dit zelf kan zoeken.

Voor Chinese dwerghamsters en Syrische hamsters geldt dat het solitair levende dieren zijn. In het wild zoeken ze hun soortgenootjes alleen op om te paren, en zodra de moeder haar jongen heeft grootgebracht, verlaten zij het nest om alleen verder te leven. Deze hamsters kunnen dus niet samen met soortgenoten in één verblijf worden gehouden, ze zijn dan agressief tegen elkaar. Dit begint in de puberteit: voor die tijd gaat het vaak nog goed. De vrouwtjes zijn het meest agressief.

Sommige hamstersoorten, zoals de Russische dwerghamster, Roborovski dwerghamster en Campbellei dwerghamster leven van nature in kleine groepjes. Toch gaat het samenleven ook bij deze dwerghamsters in gevangenschap vaak niet goed. Bij Roborovski's en soms Campbellei's lijkt dit iets beter te gaan dan bij Russische dwerghamsters: bij Russen loopt dit vaak niet goed af dus houd deze liever alleen. Wilt u van de andere twee soorten meer dan één dwerghamster, neem dan twee hele jonge dieren (van hetzelfde geslacht), bijvoorbeeld uit hetzelfde nest, zodat ze van jongs af aan samen zijn. Zet nooit zomaar een nieuwe hamster bij uw hamster in de kooi. Zorg voor een flinke kooi met meerdere slaaphuisjes en veel speelgoed dat u regelmatig afwisselt, zodat de dieren iets te doen hebben. Controleer regelmatig of de dieren geen wondjes hebben. Merkt u dat uw dwerghamsters ruzie maken, dan zult u hen uit elkaar moeten halen en in twee gescheiden kooien moeten huisvesten.

Houd er rekening mee dat een hamster 's nachts actief is en dan aardig herrie kan maken. Een plekje op de kinderkamer is daarom geen goed idee!

Verzorgen en hanteren

Hamsters kunnen bijten, maar doen dit niet vaak. Als een hamster bijt, is dit meestal omdat hij ziek is, ergens pijn heeft of omdat hij te hardhandig wordt opgepakt. Ook wanneer hamsters uit hun slaap gewekt worden, kunnen ze erg schrikken en dan bijten. Hamsters kunnen erg tam worden. Het is verstandig de hamster van jongs af aan regelmatig op te pakken en te aaien, zodat hij eraan went.

Til het diertje altijd voorzichtig op door hem van voren of opzij rustig in uw handen te scheppen en laat hem in het kommetje van uw hand zitten. Een hamster kan het als bedreigend ervaren als u hem onverwachts van boven oppakt, en zal dan proberen te vluchten of bijten. Hamsters zijn erg snel, let dus op dat ze niet uit de hand of van tafel springen. Vooral Roborovski dwerghamsters zijn razendsnel en moeilijk te vangen als ze ontsnappen! Laat ze daarom niet door kleine kinderen hanteren.

Voor alle hamsters geldt dat ze klein en teer zijn, daarom is het zaak kinderen te leren dat ze er heel voorzichtig mee om moeten gaan. Blijf erbij als de kinderen een hamster willen oppakken. Een hamster is te klein en te teer om daadwerkelijk geknuffeld te worden.

Soms moeten de nagels van een hamster worden geknipt. Om te voorkomen dat u in het leven knipt, kunt u dit door de dierenarts laten doen, maar als u voorzichtig te werk gaat, kunt u het met een speciaal nageltangetje zelf doen.

Als u een langharige hamstersoort heeft, moet de vacht regelmatig (voorzichtig!) ontward en gekamd worden.

Natuurlijk moet u de kooi regelmatig schoonmaken. Vervang wekelijks het bodemmateriaal. U kunt een deel van het materiaal dat niet erg vies is, laten liggen, zodat de kooi voor de hamster nog als 'thuis' ruikt. Maak ook de inrichting zoals loopradje of slaaphuisje, zandbadje, drinkflesje en voerbakje schoon. Omdat hamsters voedsel in hun nest bewaren, moet u dit dagelijks even controleren. Verwijder voer dat kan bederven.

Voeding

Alle hamstersoorten hebben dierlijke eiwitten nodig om gezond te blijven. In de natuur eten ze bijvoorbeeld insecten om in deze behoefte te voorzien. In compleet hamstervoer zitten alle voedingsstoffen die een hamster nodig heeft. Het is beter om biks te voeren dan om gemengd voer

te geven. Uit het gemengde voer snoept een hamster vaak de lekkere zaden en noten die erg vet zijn en weinig calcium bevatten. Hierdoor wordt het voer te eenzijdig en kan het dier bijvoorbeeld gaan lijden aan botontkalking.

De hoeveelheid biks is tien tot twaalf gram per dier per dag. Dit kan aangevuld worden met groenten of fruit, of bijvoorbeeld een klein stukje kaas of ei. Ook kunt u soms wat katten- of hondenbrokjes geven. Zorg er wel voor dat u de hamster niet overlaadt met extraatjes. Als u ziet dat het dier het speciale hamstervoer laat staan, krijgt hij teveel 'lekkers' en loopt u het risico dat hij belangrijke voedingsstoffen mist. Ook zou hij dan suikerziekte kunnen ontwikkelen.

Hamsters moeten kunnen knagen om hun tanden af te laten slijten. Geef daarom takken van bijvoorbeeld wilg en eventueel af en toe noten. Hamsters hebben onbeperkt vers drinkwater nodig. Dit kunt u geven in een bakje of in een drinkflesje. Controleer bij een drinkflesje dagelijks of de drinknippel niet verstopt is geraakt.

Voortplanting

Het verschil tussen mannetjes en vrouwtjes is bij jonge hamsters te zien als u onder de staart kijkt. Bij vrouwtjes is de afstand tussen de anus en de plasopening veel kleiner dan bij mannetjes. Bij vrouwtjes is daar bovendien de vulva te zien, terwijl er bij mannen haar groeit tussen beide openingen. Bij volwassen hamsters is het geslachtsonderscheid gemakkelijker te maken: als u van bovenaf kijkt, ziet u dat vrouwtjes een afgerond achterwerk hebben. Dat van mannetjes loopt toe in een punt.

Hamsters zijn op een leeftijd van vier tot vijf weken al vruchtbaar (Roborovski's en Chinese dwerghamsters meestal iets later, maar als ze erg jong zijn, zijn ze nog niet in staat een nestje groot te brengen. Roborovski dwerghamsters planten zich in de natuur pas voort na hun eerste winter, maar inmiddels planten ze zich in gevangenschap ook wel voort zonder eerst een koudere periode te hebben doorgemaakt.

Zet nooit zomaar een mannetje en een vrouwtje bij elkaar, ze kunnen dan gaan vechten. Een hamstervrouwtje is eens per vier dagen bereid te paren. De draagtijd is afhankelijk van de soort: ongeveer 16 dagen bij de Syrische hamster, rond 18 dagen bij de Campbelli dwerghamster, zo'n 19 dagen bij de Russische dwerghamster en 21 dagen bij de Roborovski en de Chinese dwerghamster. Per keer worden er ongeveer vijf tot acht jongen geboren.

Pasgeboren hamsters zijn kaal en blind, en erg klein. Als de moeder zich bedreigd of niet op haar gemak voelt, bestaat de kans dat ze haar jongen doodt of opeet. Als de jongen twee weken oud zijn, nemen ze al regelmatig een kijkje buiten het nest. Op de leeftijd van drie tot vier weken (vier bij Roborovski's) kunnen ze apart van de moeder gehuisvest worden. Zorg ervoor dat mannetjes en vrouwtjes van elkaar gescheiden worden.

Ziekten en aandoeningen

Een gezonde hamster heeft een glanzende vacht en een levendige uitstraling. De oogjes zijn helder en droog, en de nagels niet te lang. Een gezonde hamster ademt rustig en regelmatig. Hamsters zijn over het algemeen sterke dieren. Ze worden niet snel ziek maar als u ziet dat het dier sloom, lusteloos of apathisch is, is de kans groot dat hij iets onder de leden heeft. Ook is het verstandig alert te zijn op de volgende verschijnselen: een opgetrokken rug, sterke vermagering, een mottige vacht, veel water drinken en diarree (vaak herkenbaar aan plakkerige ontlasting in de vacht).

Het is vaak moeilijk om te zien of een hamster niet goed eet of drinkt. Als een hamster geen eetlust heeft, blijft het dier nog wel hamsteren. Het voerbakje raakt in dat geval dus wel leeg, maar het holletje ligt vol ongebruikt voedsel. Om te voorkomen dat een hamster ziek wordt, is het zaak de kooi goed schoon te houden, en ervoor te zorgen dat het dier gezonde, uitgebalanceerde voeding binnenkrijgt.

De wangzakken van de hamster worden gebruikt om voedsel in te verzamelen, maar ze kunnen ook verstopt raken door bijvoorbeeld synthetisch, onverteerbaar nestmateriaal of kleverig snoepgoed. Dat kan ook voorkomen als de hamster niet goed kan kauwen doordat zijn tanden en kiezen niet goed op elkaar aansluiten.

Diarree bij de hamster kan komen door verkeerde voeding of door een infectie met een bacterie die darmontstekingen veroorzaakt. Dat laatste wordt ook wel natstaart of 'wet tail' genoemd en komt vooral voor bij jonge hamsters. Hierbij is snelle behandeling nodig om de bacterie te remmen en uitdroging te voorkomen. Stress is een factor in het ontstaan van de ziekte. Diarree kan ook ontstaan na gebruik van antibiotica, omdat deze de darmflora aantasten waardoor ongewenste bacteriën kunnen uitgroeien.

Hamsters kunnen hartklachten krijgen als ze ouder worden, vanaf zo'n anderhalf jaar, waarbij ze snel gaan ademen, sloom worden, slecht eten en koude pootjes hebben. Met behulp van medicijnen kan daar soms iets aan worden gedaan.

Bij hamsters komt soms suikerziekte (diabetes) voor. Dit kan erfelijk zijn maar ook voeding is een belangrijke factor. Om diabetes te voorkomen is het belangrijk een goede kwaliteit voer te geven, de hamster niet te overvoeren en spaarzaam te zijn met snoepgoed en vette voedingsmiddelen.

Andere aandoeningen bij hamsters zijn verwondingen, tandproblemen, en soms verkoudheid of longontsteking. Raadpleeg bij twijfel over de gezondheid van uw hamster altijd een dierenarts.

Hamsters hebben geurklieren op hun flanken, en bij mannetjes zijn deze meer ontwikkeld; ze zijn soms te zien doordat de vacht daar wat vochtig is.

Vrouwelijke hamsters scheiden elke vier dagen een witte substantie uit, dit hoort bij hun normale cyclus en is geen reden tot ongerustheid.

Benodigde ervaring

Voor het op een verantwoorde wijze houden van dit huisdier is geen specifieke ervaring nodig.

Aanschaf en kosten

U kunt een hamster aanschaffen bij een fokker, een dierenpeciaalzaak of een asiel of knaagdierenopvang. De prijs van een hamster hangt af van de soort, vachtkleur en vachtsoort.

Over het algemeen kunt u voor minder dan twintig euro slagen. Een hamsterkooi, compleet ingericht met huisje, drinkflesje en voerbak is bij de dierenpeciaalzaak te koop vanaf ongeveer vijftig euro, maar dit is ook afhankelijk van het formaat van het verblijf. Terugkerende kosten zijn die voor hooi, bodembedekker en voer. Daarnaast kunt u voor kosten komen te staan als uw dier onverhoopt ziek wordt.

Aandachtspunten

- Wanneer hamsters los mogen lopen, kunnen ze door knagen veel schade veroorzaken. Pas op met snoeren, en let ook op dat het dier niet in een ruimte kruipt waar hij niet meer uit kan komen (bijvoorbeeld onder het aanrecht). Het is beter om een deel van de kamer af te zetten met een ren (met smalle spijltjes of gesloten schotten!) en er bij te blijven als u de hamster wilt laten rondlopen.

Bij het LICG kunt u terecht voor onafhankelijke en betrouwbare informatie over het 'houden van huisdieren'. Door het bieden van deze informatie en het organiseren van campagnes levert het LICG een bijdrage aan verbetering van de gezondheid en het welzijn van huisdieren in Nederland.

Versie: november 2013

Kijk voor de meest recente informatie op www.licg.nl